

TARJIMA MUAMMOLARI: PROSPER MERIMENING “Mateo Falcone” asari tarjima va tahlili

Sultonova Z.O.

O‘zDJTU Tarjimonlik fakulteti
Roman-german tillari tarjimashunosligi kafedrası
2- boshqich (fransuz tili) yo‘nalishi
talabalari,

Geldiboyeva S.R.

Ilmiy rahbar O‘zDJTU Tarjimonlik fakulteti o‘qituvchisi Axmedov X.A.

ABSTRACT

In this article, we have currently considered the most controversial issue of defense in terms of phraseology that are used in the field of translation studies as well as the combination of words along the path devoted to the translation problem.

Keywords: Mateo Falcone, l’expression, le maquis, sinekdoxa, metafora, tag ma’no, so‘z tushib qoldirilish, “méleés et confondues”, d’arbrisseaux, ...

P. Merimening “*Mateo Falcone*” romanining qahramoni (1829). Napoleon Bonapart tug‘ilgan Korsika orolida bo‘lib o‘tadi Merime bu tarixiy shaxsga katta hurmat bilan qaraydi va o‘z vatandoshlarini tasvirlab, ularga g‘ayrioddiy ruhiy kuch, halollik, murosasiz munosabat, sindirilmaydigan iroda va jasorat ato etadi. Asarda Fortunato tasviri M. Falkonening o‘ziga xos xususiyatlari shundan iboratki-qo‘rqmaslik, uning qadimgi oilaga mansubligini bildiradi. Mateo Falkone juda katta obro‘- e‘tibor qozonishiga sabab bo‘lgan bunday ajoyib mahorat, Uni odamlar ham yaxshi do‘st, ham xavfli do‘st deb bilishardi. Qolaversa, u barchaga xushmuomilali bo‘lib, ba’zida xayr-ehson qilib turardi.

*Le maquis est la patrie des bergers corses et de quiconque s’est brouille avec la justice.*¹

Abdumurod Qo‘chiboyev tomonidan berilgan tarjima variantida aslida, “Maki - Korsikalik cho‘ponlar bilan qonunga chap berib yurganlarning makoni”, deb

1. ¹ АБДУМУРОД КЎЧИБОЕВ БИЛВОСИТА ВА БЕВОСИТА ТАРЖИМА ТАЎЛИЛИ САМАРЎАНД-2006. Услубий лўлланма. СамДЧТИ нашриёти. СамарЎанд: 2006, 85 бет.

tarjima qilingan ammo biz tarjimamizni yanada badiyroq sayqallash maqsadida “Maquis” soʻzini oʻzbek tilidagi tarjima variantida “chakalakzor” deb tanladik.

“*Maquis*- Korsikalik choʻponlarning shuningdek barcha qonunga boʻysinmaydiganlarning makoni”, deb tarjima qildik .

Tarjima jarayonida biz yana shunday holatlarga duch keldikki :

Différents espèces d’arbre et d’arbrisseaux le composent, méleés et confondues comme il plait à Dieu.

Ushbu jumlaning quyidagicha tarjima qildik:

U yaratganning hohish irodasi bilan bir birlariga aralashib ketib har xil boʻlib oʻsib ketgan daraxtzorlar va butalardan iboratdir.

Tarjima jarayonida ushbu jumladagi baʼzi bir soʻzlar tushirilib qoldirildi. “*Différents espèces d’arbre et d’arbrisseaux*” jumlasini har xil daraxtzorlar va butazorlar deb olgan boʻlsak, “*comme il plait à Dieu*”- “*Yaratganning xohish irodasi bilan*” deb tarjima qildik. “*Dieu*” soʻzi “Olooh, Hudo” maʼnolarini anglatadi. Biz esa tarjima jarayonida ushbu soʻzni “Yaratgan” variantini tanladik.

Jumla tarjimasida leksik transformatsiyalar aslyatda ifodalangan stilistik boʻyoqdorligini “*d’arbrisseaux*” soʻzi oʻzida saqlab qolgan, lekin “*méleés et confondues*” soʻzlari aslyatda ifodalangan stilistik boʻyoqdorligini saqlab qola olmagan. Yaʼni ushbu jumlaning tarjima variantimizda “*méleés et confondues*” soʻzlari aralash-quralas tarzida tarjima qilganmiz, Aslyat, tarjima lugʻatlarida *méleés-aralash, confondues* soʻzi esa *chalkash* tarzida tarjima qilingan.

Biz bundan tashqari tarjima jarayonlarida sinekdoxa, metafora, tag maʼno, soʻz tushib qoldirilish holatlarini ham keng qoʻlladik.

Mateo Falcone ,quand j’étais en Corse en 18..., avait sa maison à une demi – lieue de ce maquis.¹

Muallif tarjima jarayonida qoʻllagan tarjimasi: “18... yillarda Korsikada boʻlganimda Mateo Falconning uyi mana shu makidan yarim milcha berida edi “deb berilgan.

Biz esa tarjimamiz yanada jozibador boʻlishi uchun quyidagicha tarjima qildik

“Men 1800-yillarda Korsikada boʻlganimda Mateo Falconning uyi mana shu butazordan yarim milcha narida edi”

Oʻzbekcha tarjima variantlarda muallif uslubi buzilganligiga eʼtibor bering. Muallif endi gap Mateo Falcone degan shaxs haqida ketganligini taʼkidlamochi boʻlib, uning ism sharifini jumlaning boshida keltiryabdi. Lekin oʻzbekcha tarjima

2. ¹ АБДУМУРОД КЎЧИБОЕВ БИЛВОСИТА ВА БЕВОСИТА ТАРЖИМА ТАҚЛИЛИ САМАРЉАНД-2006. Услужий лъўлланма. СамДЧТИ нашриёти. Самарљанд: 2006, 85 бет.

variantlarda muallifning shu niyati puchga chiqarilib, voqea sodir bo'lgan yil ta'kidangan.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki: Asardagi Mateo Falcone shunday obrazki barchaga hushmuomila, barchaga yordam qo'lini cho'zadigan ammo unga fitna qiluvchi barcha dushmanlarini va hattoki oila a'zolarini ham hiyonat qilishiga toqat qila olmaydigan mag'rur odam haqida hikoyadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Prosper Mérimée (1803-1870) Nouvelles I Colomba – Mateo Falcone. Cet ouvrage est le 40ème publié dans la collection À tous les vents par la Bibliothèque électronique du Québec. La Bibliothèque électronique du Québec est la propriété exclusive de Jean-Yves Dupuis.
2. АБДУМУРОД КЎЧИБОЕВ БИЛВОСИТА ВА БЕВОСИТА ТАРЖИМА ТАЌЛИЛИ САМАРЉАНД-2006. Услубий лўлланма. СамДЧТИ нашриёти. Самарљанд: 2006, 85 бет.